

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายเจริญ ภัคดีธนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๖๒

เรื่องพิจารณาที่ ๑๐/๒๕๖๒

วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๒

ประเด็นวินิจฉัย

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) หรือไม่ และนับแต่เมื่อใด

คดีนี้ ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ถูกร้องซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคอนาคตใหม่ มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓) กล่าวคือ เป็นผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ โดยผู้ร้องได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่า ผู้ถูกร้องเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ซึ่งประกอบกิจการพิมพ์นิตยสารออกจำหน่าย รับจ้างพิมพ์นิตยสาร และให้บริการโฆษณา อันเป็นการประกอบกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชน ในวันที่สมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ คือ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ จึงเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้อง สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖)

ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อกล่าวหาว่า ผู้ร้องไม่มีอำนาจยื่นคำร้อง เนื่องจากกระบวนการพิจารณาไม่ถูกต้อง และบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ได้หยุดกิจการโดยยุติการผลิตนิตยสารและเลิกจ้างพนักงาน ตั้งแต่วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ แล้ว นอกจากนี้ ผู้ถูกร้องได้โอนหุ้นของบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ให้แก่นางสมพร จึงรุ่งเรืองกิจ ไปตั้งแต่วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ ก่อนวันสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่าผู้ร้องมีอำนาจยื่นคำร้องและได้ยื่นโดยถูกต้องตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง จึงให้รับคำร้องของผู้ร้องไว้พิจารณา และมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง คดีจึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาในเนื้อหา ดังนี้

(๑) บริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชน หรือไม่

(๒) ผู้ถูกร้องยังเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ในวันสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ คือวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ หรือไม่

ความเห็น

ประเด็นที่ ๑ บริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชน หรือไม่ ข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติได้ว่า บริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด มีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการออกหนังสือพิมพ์ และประกอบกิจการโฆษณาด้วยสื่อโฆษณาทุกอย่าง โดยได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานการพิมพ์ ตามพระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยผู้ถูกร้องยอมรับว่า บริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ได้ประกอบกิจการออกนิตยสารมาก่อนซึ่งสอดคล้องกับแบบนำเสนองบการเงิน (แบบ ส.บข. ๓) ที่ยื่นต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในรอบปี ๒๕๕๙ ถึง ๒๕๖๑ ที่แจ้งว่ามีรายได้จากการให้บริการโฆษณาตามเอกสารหมายเลข ศ ๔/๑ ศ ๕/๑ และ ๖/๑ และอ้างว่าได้หยุดกิจการโดยยุติการผลิตนิตยสารและเลิกจ้างพนักงานเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ แล้ว แต่ไม่ได้มีการจัดแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบภายใน ๓๐ วัน ตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และไม่ได้จดทะเบียนเลิกบริษัท จึงไม่มีผลเป็นการยกเลิกการประกอบกิจการหนังสือพิมพ์ แม้ผู้ถูกร้องจะยืนยันว่า บริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ได้ยุติการพิมพ์ไปแล้ว ก็เป็นเรื่องภายในของบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด เท่านั้น ซึ่งบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด จะกลับมาประกอบกิจการผลิตหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารอีกเมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องขออนุญาตกับหน่วยงานใดอีกทั้งยังปรากฏหลักฐานการนำเสนอบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ. ๕) ของบริษัทต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทว่า มีการโอนหุ้นของบริษัทให้แก่ นางสมพร จึงรุ่งเรืองกิจ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ หลังจากวันที่ผู้ถูกร้องสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีชื่อนานถึง ๔๗ วัน ดังนั้น บริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด จึงยังคงเป็นผู้ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓) อยู่ในวันที่ผู้ถูกร้องสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ

ประเด็นที่ ๒ ผู้ถูกร้องยังเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ในวันสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ คือวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ หรือไม่

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องเข้าเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด จำนวน ๖๗๕,๐๐๐ หุ้น ตั้งแต่วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ ต่อมาได้มีการแจ้งเปลี่ยนแปลงผู้ถือหุ้น โดยนำเสนอบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ. ๕) ที่ไม่ปรากฏชื่อของผู้ถูกร้องเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท วี-ลัค

มีเดีย จำกัด ต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ ปรากฏตามเอกสารหมายเลข ร ๑๐/๒๕ ถึง ร ๑๐/๒๗

ผู้ถูกร้องชี้แจงและยื่นหลักฐานว่า ผู้ถูกร้องได้ออนหุ้นทั้งหมดในบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ให้กับนางสมพรฯ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ ตามตราสารการโอนหุ้นที่ได้ทำต่อหน้าทนายความผู้ทำคำรับรอง และอ้างสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นของบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด เป็นพยานหลักฐานต่อศาล ทั้งได้เบิกความยืนยันความจริงของการโอนหุ้นตามเอกสารดังกล่าวต่อศาลด้วย ประกอบกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๒๙ วรรคสาม จะบัญญัติให้การโอนหุ้นตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ใช้ยันกับบริษัทหรือบุคคลภายนอกได้เมื่อได้มีการจดทะเบียนการโอนในทะเบียนผู้ถือหุ้นของบริษัทแล้ว ประกอบกับ มาตรา ๑๑๔๑ บัญญัติให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า สมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นเป็นพยานหลักฐานอันถูกต้องในข้อกระทงความบรรดาที่กฎหมายบังคับ หรือให้อำนาจให้เอาลงในทะเบียนนั้น ผู้ถูกร้องจึงได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานในเบื้องต้นจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๒๙ วรรคสาม และมาตรา ๑๑๔๑

อย่างไรก็ตาม ข้อสันนิษฐานดังกล่าว เป็นข้อสันนิษฐานเบื้องต้นเท่านั้น มิได้เป็นข้อสันนิษฐานเด็ดขาด อันเนื่องมาจากสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นเป็นเอกสารภายในของบริษัท มิได้นำไปจดทะเบียนต่อ นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท และมีได้แสดงต่อสาธารณะโดยเปิดเผย อันจะทำให้เป็นพยานหลักฐานที่หนักแน่นมั่นคงรับฟังได้โดยปราศจากข้อสงสัยใด ๆ การพิจารณาข้อเท็จจริงที่ปรากฏในสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้น จึงจำเป็นต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง เพราะข้อความที่จดทะเบียนอาจไม่ตรงต่อความจริงก็ได้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพิจารณาถึงข้อพิรุธและพยานหลักฐานอื่นประกอบด้วย

คดีนี้ ข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติในเบื้องต้นได้ว่า ผู้ถูกร้องเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผู้ถือหุ้นรวม ๑๐ คน ซึ่งเป็นคนในครอบครัวผู้ถูกร้อง รวมถึงคู่สมรสของผู้ถูกร้องด้วย ข้อพิรุธประการแรกในคดีนี้ เกิดขึ้นจากการตรวจสอบของสื่อมวลชน เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒ เนื่องจากบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ได้ยื่นจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการของบริษัทเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ โดยปรากฏว่า ในเอกสารการขอจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการ ได้อ้างถึงรายงานการประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ โดยระบุว่า มีผู้ถือหุ้นเข้าประชุม ๑๐ คน จึงเป็นประเด็นให้เกิดข้อสงสัยว่า ผู้ถูกร้องและคู่สมรสยังเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด อยู่ในวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ และได้เข้าร่วมประชุมด้วย จึงทำให้มีผู้ถือหุ้นที่เข้าประชุมจำนวน ๑๐ คนเท่าเดิม

ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า ได้โอนขายหุ้นทั้งหมดของตนเองและคู่สมรส ให้กับนางสมพรฯ ผู้เป็นมารดา ไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒

ข้อเท็จจริงตามที่ได้จากเอกสารหลักฐานในสำนวนและพยานหลักฐานที่ได้จากการไต่สวน ของศาล มีข้อพิรุธที่เป็นสาระสำคัญหลายประการ ดังนี้

(๑) ผู้ถูกร้องอ้างว่า ได้โอนขายหุ้นให้นางสมพรฯ มารดา ตั้งแต่วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ แต่ไม่ได้ดำเนินการแจ้งต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท เพิ่งจะดำเนินการยื่นสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ หลังจากวันที่อ้างว่าได้ทำสัญญาโอนหุ้น นานถึง ๗๒ วัน และยังปรากฏว่า เป็นวันหลังจากสมาชิกพรรคอนาคตใหม่ถูกถอนชื่อออกจากการเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียง ๒ วัน คือ นายภูเบศวร์ เห็นหลอด ผู้สมัคร ส.ส. ของพรรคอนาคตใหม่ เขต ๒ จังหวัดสกลนคร ถูกศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้ง มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ สั่งให้ถอนชื่อออกจากผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพราะขาดคุณสมบัติลงสมัครรับเลือกตั้ง เนื่องจากเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการของ ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอยู่ในวันสมัครรับเลือกตั้ง อันเป็นการขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓) ตามคำสั่งศาลฎีกาที่ ๑๗๐๖/๒๕๖๒

เมื่อพิจารณาประกอบกับตราสารการโอนหุ้นของผู้ถูกร้อง ที่มีทนายความรับรองลายมือชื่อ อันเป็นการกระทำมากกว่าที่กฎหมายบัญญัติ แสดงให้เห็นถึงความจงใจของผู้ถูกร้อง เพื่อทำให้น่าเชื่อว่าการโอนหุ้นกันในวันดังกล่าวจริง ส่วนที่ผู้ถูกร้องเบิกความอ้างว่า ตั้งใจอย่างจริงจัง อยากจะทำงานการเมืองโดยที่ไม่มีข้อผลประโยชน์ เหมือนกับที่คุณทักษิณโดนมาก่อน ไม่ได้ตั้งใจมาทำเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว นั้น ย่อมแสดงว่า ผู้ถูกร้องต้องจัดการโอนหุ้นอย่างรอบคอบเนื่องจากจะเข้าสู่การเลือกตั้ง เป็นนักการเมืองที่จะเป็นบุคคลสาธารณะที่ถูกตรวจสอบได้ แต่การดำเนินการเพื่อให้การโอนหุ้นสมบูรณ์โดยไม่มีข้อโต้แย้ง สามารถทำได้ง่ายกว่า และได้ผลสมบูรณ์ชัดเจนจนไม่อาจโต้แย้งได้ โดยเพียงนำหลักฐานการโอนหุ้นหรือบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น ไปยื่นไว้ต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทโดยเร็ว ตามที่เคยปฏิบัติมา ไม่มีเหตุที่ต้องปล่อยเวลาให้ล่วงเลยมานานถึง ๗๒ วัน

จากเอกสารหลักฐานที่มีได้อยู่ในความครอบครองควบคุมของคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องยังเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท วิ-ลัก มีเดีย จำกัด โดยยังไม่ได้โอนหุ้นออกไป เนื่องจากเป็นบริษัทที่ผู้ถูกร้องไม่ได้เป็นผู้บริหารและไม่ได้เข้าเกี่ยวข้อง ตามที่ได้เบิกความไว้ต่อศาล แต่เมื่อผู้ถูกร้อง ทราบว่า นายภูเบศวร์ เห็นหลอด ซึ่งเป็นสมาชิกพรรคอนาคตใหม่ที่ผู้ถูกร้องเป็นหัวหน้าพรรค ถูกศาลฎีกามีคำสั่งให้ถอนชื่อออกจากการเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ เนื่องจากเป็น

เจ้าของกิจการสื่อมวลชน ผู้ถูกร้องกลับจัดทำเอกสารการโอนหุ้นย้อนหลังเพื่อไม่ให้ขาดคุณสมบัติ จึงทำให้เกิดพิรุณหลายประการ

(๒) ข้อเท็จจริงปรากฏตามเอกสารของบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ที่นำส่งสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นของบริษัท (แบบ บอจ. ๕) ต่อนายทะเบียน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงผู้ถือหุ้นทุกครั้งตั้งแต่ ปี ๒๕๕๒ บริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด จะจัดให้มีการประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นและนำส่งบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร โดยเร็วทุกครั้ง เพ็งจะมีการโอนหุ้นเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ ตามที่ผู้ถูกร้องอ้างเท่านั้น ที่ไม่มีการประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น และไม่มีการส่งสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท ซึ่งเป็นการผิดปกติกฎที่เคยปฏิบัติมา ทั้ง ๆ ที่การโอนหุ้นครั้งนี้มีความสำคัญต่อการเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองอย่างยิ่ง เพราะถ้ามิได้โอนไปก่อนวันที่ผู้ถูกร้องสมัครรับเลือกตั้ง ย่อมจะทำให้ผู้ถูกร้องมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓) ส่วนที่ผู้ถูกร้องและพยานเบิกความว่า เหตุที่ไม่ได้จัดประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นเนื่องจากการโอนหุ้นในระหว่างคนในครอบครัว จึงไม่จำเป็นต้องจัดประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น นั้น ก็ไม่เป็นความจริง เพราะการโอนหุ้นจากนางสมพรฯ ให้กับผู้ถูกร้องเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๕๘ ก็มีการจัดประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น และมีหนังสือนำส่งบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นตามเอกสารหมายเลข ร ๑๙ ข้ออ้างของผู้ถูกร้อง ขัดกับเอกสารของตนเอง ส่วนข้ออ้างที่ว่า บริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ไม่มีพนักงานที่จะดำเนินการแจ้งการโอนหุ้นให้นายทะเบียนทราบนั้น ก็ได้ความจากคำเบิกความของนางสาวลาวัลย์ฯ ซึ่งเป็นพนักงานของกลุ่มบริษัทของครอบครัวผู้ถูกร้องว่า เป็นผู้ที่มีหน้าที่จัดทำเอกสารแบบ บอจ. ๕ และเอกสารการแจ้งการเปลี่ยนแปลงผู้ถือหุ้นต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท และหากนางสมพรฯ สั่งให้ทำก็สามารถทำได้ ซึ่งสอดคล้องกับการจัดทำเอกสารรายงานการประชุม เอกสารการโอนหุ้น และเอกสารแจ้งการโอนหุ้นต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ นอกจากนี้ ยังปรากฏว่า ได้มีการลงรายการโอนหุ้นในสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นด้วย ซึ่งแสดงว่า ยังมีพนักงานที่ทำงานให้กับบริษัทได้ ฉะนั้น หากมีการโอนหุ้นวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ จริง ผู้ถูกร้องย่อมสามารถจัดประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น และแจ้งนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทได้ในเวลารวดเร็วดังที่เคยปฏิบัติมา ข้ออ้างของผู้ถูกร้องจึงฟังไม่ขึ้น

(๓) ข้อเท็จจริงยังปรากฏอีกว่า เมื่อสื่อมวลชนตั้งข้อสังเกตว่า หากผู้ถูกร้องและคู่สมรสโอนหุ้นให้กับนางสมพรฯ มารดา ตั้งแต่วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ แล้ว เหตุใดเอกสารการประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ จึงระบุว่า มีผู้ถือหุ้นเข้าประชุม ๑๐ คน เท่ากับจำนวนผู้ถือหุ้นก่อนที่ผู้ถูกร้องและคู่สมรสจะโอนหุ้นให้กับนางสมพรฯ หลังจากนั้น ผู้ถูกร้องจึงได้ชี้แจงว่า หลังจากผู้ถูกร้องและคู่สมรสโอนหุ้นให้นางสมพรฯ แล้ว นางสมพรฯ ได้โอนหุ้นให้กับนายทวี จรุงสถิตพงศ์

และนายปิติ จรุงสถิตพงษ์ ซึ่งเป็นหลาน เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๒ หลังจากวันที่นางสมพรฯ ซื้อหุ้นทั้งหมดมาจากผู้ถูกร้องและคู่สมรสเพียง ๖ วันเท่านั้น โดยอ้างว่าเพื่อให้เข้ามาดูแลกิจการบริษัทในการติดตามหนี้สินจากลูกหนี้ค้างชำระและบริหารเงินสดคงเหลือในบริษัทเพื่อดำเนินกิจการต่อไป ทั้ง ๆ ที่บริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ได้หยุดประกอบกิจการและเลิกจ้างพนักงานแล้ว นั้น ชัดต่อเหตุผลและสภาพปกติธรรมดาของเหตุการณ์อย่างชัดเจน เพราะการเข้ามาดูแลกิจการดังกล่าว ในบริษัทที่เป็นกิจการในครอบครัว เจ้าของบริษัทจะให้ใครเข้ามาดูแลโดยไม่จำเป็นต้องโอนหุ้นให้ก็ย่อมทำได้ ยิ่งไปกว่านั้น การเป็นผู้ถือหุ้นไม่ได้ทำให้มีอำนาจในการบริหารจัดการบริษัท ไม่มีอำนาจที่จะติดตามหนี้สินและยังไม่มีสิทธิที่จะบริหารเงินสดของบริษัท แต่อย่างใด หากนางสมพรฯ ประสงค์จะให้นายทวิฯ และนายปิติฯ มีอำนาจในบริษัทเพื่อบริหารจัดการดังกล่าว ก็ควรจะต้องแต่งตั้งให้เป็นกรรมการบริษัทมากกว่าที่จะโอนหุ้นให้เพื่อให้เป็นผู้ถือหุ้น ทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีความแน่นอนว่าบริษัทจะสามารถประกอบธุรกิจต่อไปได้หรือไม่ บทวิเคราะห์ที่นายทวิฯ และนายปิติฯ นำเสนอต่อนางสมพรฯ ตามเอกสารหมายเลข ๓๖๖ สามารถจัดทำได้โดยไม่ต้องเป็นผู้ถือหุ้น จึงไม่เหตุผลที่จะต้องโอนหุ้นให้นายทวิฯ และนายปิติฯ เพื่อให้ดูแลกิจการตามที่อ้าง ทั้งการโอนหุ้นให้นายทวิฯและนายปิติฯ ก็ไม่ปรากฏว่า มีการนำเสนอสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นให้กับนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร ดังเช่นที่เคยปฏิบัติมา นอกจากนั้น ยังเป็นการโอนหุ้นที่มีมูลค่าสูงมากให้ไปโดยไม่มีค่าตอบแทน ชัดแจ้งกับการโอนหุ้นให้บุตรชายและบุตรสะใภ้ เมื่อปี ๒๕๕๘ ที่กลับต้องมีค่าตอบแทนตามคำเบิกความของผู้ถูกร้องและนางสมพรฯ ส่วนข้อที่ว่าต้องการอุปถัมภ์หลานก็ชัดเจนกับการที่ให้หลานโอนหุ้นจำนวนดังกล่าวกลับคืนมาให้แก่ตน โดยไม่ปรากฏว่าหลานได้รับสิทธิประโยชน์อะไรเลย ข้ออ้างเรื่องการโอนหุ้นให้นายทวิฯ และนายปิติฯ และรับโอนคืนกลับมาเป็นของตนในระยะเวลาสั้น ๆ โดยไม่มีค่าตอบแทนใด ๆ แก่กันเลย จึงไม่น่าเชื่อว่าเป็นความจริง แต่กลับน่าเชื่อว่าเป็นการกระทำเพื่อให้มีจำนวนผู้ถือหุ้นครบจำนวน ๑๐ คน ตามที่ได้ระบุไว้ในรายงานการประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ เพื่อขจัดข้อพิพาทที่ปรากฏต่อสื่อสาธารณะให้หมดไปเท่านั้น

(๔) ผู้ถูกร้องอ้างว่า นางสมพรฯ ได้ส่งจ่ายเช็คค่าหุ้นให้กับผู้ถูกร้องและคู่สมรส โดยอ้างต้นขั้วเช็คยืนยันว่า เป็นการส่งจ่ายเช็คตามลำดับ ไม่ได้ทำย้อนหลัง นั้น เมื่อพิเคราะห์ต้นขั้วเช็คเอกสารหมายเลข ๙/๑๑๐ ถึง ๙/๑๑๗ ซึ่งตรงกับเอกสารหมายเลข ๓๐ แล้ว เห็นว่า สมุดเช็คเล่มดังกล่าว นางสมพรฯ ไม่ได้ใช้ส่งจ่ายเช็คเป็นประจำ การส่งจ่ายเช็คแต่ละฉบับห่างกันเป็นเดือนหรือหลายเดือน โดยเฉพาะเช็คเลขที่ H ๑๑๓๐๙๙๕๓ ที่ส่งจ่ายวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เช็คฉบับถัดมาเลขที่ H ๑๑๓๐๙๙๕๔ ส่งจ่ายเมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นเวลาห่างกันถึง ๕ เดือน เมื่อพิจารณา

ประกอบกับข้อเท็จจริงที่มีการเก็บเช็คดังกล่าวไว้ โดยไม่นำไปขึ้นเงินกับธนาคารเป็นเวลานานผิดปกติ ต่างจากที่เคยปฏิบัติมา จนเมื่อถูกสื่อมวลชนตั้งประเด็นถามจึงได้ชี้แจงแสดงเหตุผลว่าที่ยังไม่นำเช็คไปขึ้นเงิน เป็นเพราะเหตุผลใด จึงยังไม่อาจหักล้างข้อพิรุธในจุดนี้ได้ และจึงไม่มีน้ำหนักที่จะทำให้เชื่อว่า มีการส่งจ่าย เช็คค่าหุ้นเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ จริง

(๕) สำหรับข้ออ้างของผู้ถูกร้อง ที่อ้างว่า ในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ ผู้ถูกร้องหาเสียงที่ จังหวัดบุรีรัมย์ในช่วงเช้า จึงกลับมาบ้านที่กรุงเทพมหานครทันเวลาทำสัญญาโอนหุ้น นั้น เห็นว่า คดีนี้มีประเด็นพิจารณาว่า ผู้ถูกร้องได้โอนหุ้นให้นางสมพรฯ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ จริงหรือไม่ แม้จะฟังว่า ผู้ถูกร้องกลับจากจังหวัดบุรีรัมย์มาบ้านที่กรุงเทพมหานคร ในวันดังกล่าวจริง ข้อเท็จจริงดังกล่าวก็รับฟังได้เพียงว่า ผู้ถูกร้องอยู่ที่กรุงเทพมหานครในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ เท่านั้น ไม่ได้หมายความว่า มีการโอนหุ้นบริษัท วี-ลัก มีเดีย จำกัด ในวันดังกล่าวจริง การพิจารณาว่า มีการโอนหุ้น ในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ จริงหรือไม่ จึงต้องพิจารณาจากพยานหลักฐานอื่น ๆ และพฤติการณ์ ทั้งปวงแห่งคดี

คดีนี้ แม้ไม่มีพยานหลักฐานโดยตรงที่ชัดเจนว่า ผู้ถูกร้องโอนหุ้นให้นางสมพรฯ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ จริงหรือไม่ และแม้ผู้ถูกร้องจะได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานของกฎหมายตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๒๙ วรรคสาม และมาตรา ๑๑๔๑ ก็ตาม แต่เมื่อ พิจารณาจากข้อพิรุธหลายจุดหลายประการประกอบกับพยานหลักฐานพฤติเหตุแวดล้อมกรณีที่สอดรับกัน อย่างแน่นหนาแล้ว ย่อมมีความน่าเชื่อมากกว่าพยานเอกสารและคำเบิกความของพยานผู้ถูกร้อง ข้อเท็จจริงที่ได้จากพฤติการณ์แวดล้อมที่เป็นพิรุธน่าสงสัยหลายประการประกอบกัน มีน้ำหนักหักล้าง ข้อสันนิษฐานของกฎหมายและพยานหลักฐานของผู้ถูกร้องได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า ผู้ถูกร้องเป็นผู้ถือหุ้นในกิจการสื่อมวลชนในวันที่ผู้ถูกร้อง สมัครับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓) เป็นผลให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้อง สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) โดยต้องพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ คือวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ และถือว่าตำแหน่งว่างลงนับแต่วันที่ศาลมีคำวินิจฉัย

(นายจรัญ ภัคดีธนากุล)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ